



# Miljöplan för Ropstens Båtklubb 2026-2030

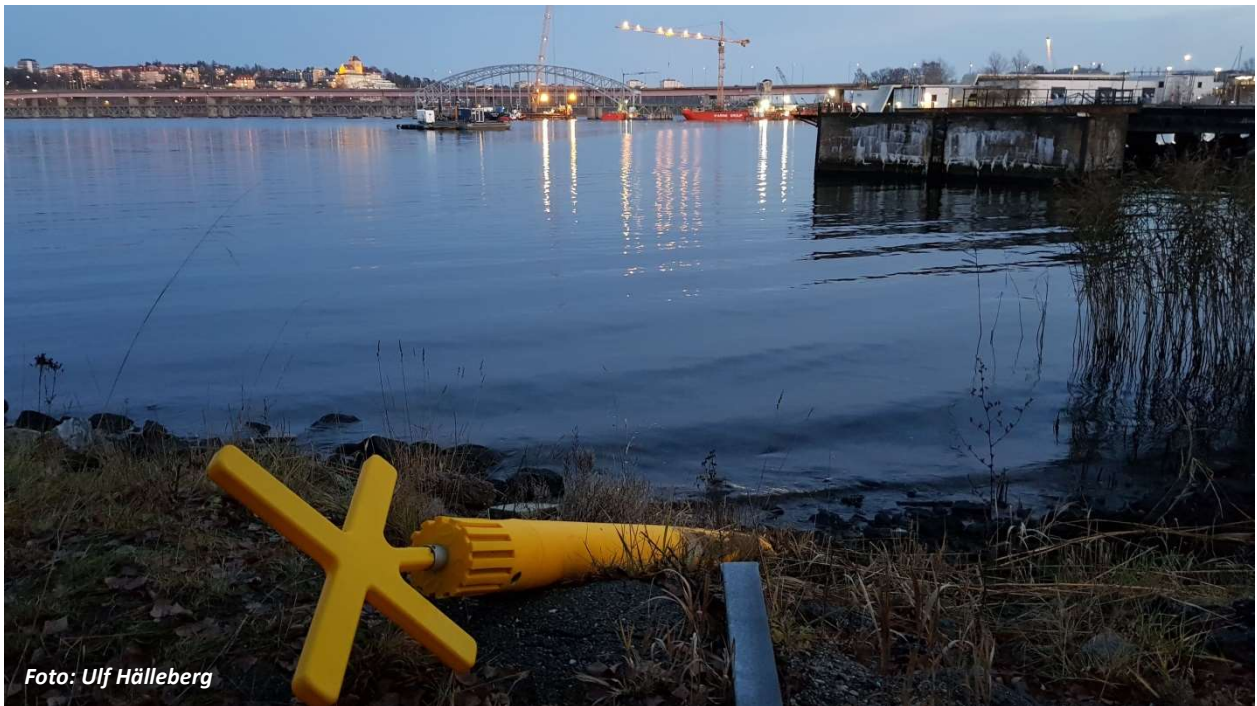


Foto: Ulf Hälleberg

---

## Innehåll

<b>MILJÖPLAN</b>	<b>Sid</b>
Miljöplan bakgrund.....	3
Miljövärdegrund.....	4
Information.....	5
Egenkontroll.....	5
Styrelsens och medlemmars ansvar.....	5
Nya medlemmar.....	5
Båtbyte.....	6
Uppsatta mål 2024.....	6
 <b>GENOMFÖRANDE AV MÅL</b>	
Insatser 2015-2024.....	7, 8
 <b>RUTINER</b>	
Sanering och målning av båtbottn.....	8
Hamn och varv.....	9
Olyckor och tillbud.....	9
Kemikaliehantering.....	9
Vrak och bortglömda båtar.....	9



# MILJÖPLAN

---



---

Miljöplanen syftar till att arbeta för en långsiktigt hållbar framtid för Ropstens Båtklubbs verksamhet. Miljöplanen lägger grund för klubbens löpande miljöarbete och möjlighet att följa gällande miljölagstiftning för vattenverksamhet som även omfattar båtägare och båtklubbar.

Miljöplanen innehåller mål och tidsatta insatser som syftar till att uppnå målen. Till miljöplanen hör även en avfallshanteringsplan, en utfasningsplan för biocidfärg, checklista för egenkontroll samt formuläret "individuell saneringsplan". Miljöplanen med bilagor är beslutade av styrelsen.

Miljöplanen omfattar inte arbetsmiljöfrågor och brandskydd.

## BAKGRUND

---

Ropstens Båtklubbs miljöplan är en struktur för det fortsatta miljöarbetet inför beslut om åtgärder, prioriteringar av åtgärder utifrån lagstiftning samt utifrån klubbens möjligheter och ekonomi. För båtägare och båtklubbar finns miljölagstiftning, förordningar och föreskrifter. De lagar som särskilt berör båtlivets miljö finns i Miljöbalken och omfattar frågor kring vatten- och markföroreningar, muddring, buller, återvinning, avfall, kemiska produkter och naturvård. För styrelsen och medlemmarna i Ropstens Båtklubb innebär kraven i lagstiftningen att klubben ska vara förberedd på förändringar, investeringar och beslut om åtgärder.

Båtbottenfärger som innehåller biocider granskas och godkänns av Kemikalieinspektionen innan de får säljas eller användas (med "biocidfärg" avses båtbottenfärg som innehåller ämnen giftiga för vattenlevande organismer). En godkänd färg ska skydda människor och miljö, eftersom bekämpningsmedel kan påverka andra djur och växter än de som man vill bekämpa. De båtbottenfärger som förhindrar påväxt enbart på fysikalisk väg, till exempel genom en ytstruktur där påväxten inte får fäste, behöver idag inte vara godkända för att få säljas.

Exempel på ämnen som finns i biocidfärger:

- Tributyltenn (TBT): Förbjudet sedan 1989, mycket giftigt och hormonstörande. Finns i äldre båtbottnfärger och kan läcka från underliggande gamla lager färg.
- Koppar, kopparoxid eller andra kopparföreningar: Är i högre koncentrationer giftiga för främst mark- och vattenlevande organismer.
- Zink, zinkoxid och andra zinkföreningar: Är i högre koncentrationer giftiga för mark- och vattenlevande organismer.

Det förekommer även att båtar målas med blyhaltig färg (framför allt träbåtar, invändigt). Blyföreningar är inte tillåtna i konsumentfärger, eftersom blyföreningar är klassade som CMR-ämnen (cancerframkallande, mutagena eller reproduktionstoxiska ämnen). Färger innehållande bly får dock saluföras för yrkesmässig användning för specifika användningsområden. Till exempel används blymönja i mycket begränsad omfattning som rostskydd för yrkesmässigt underhåll av historiska byggnader, vilket gör att färger innehållande bly finns tillgängliga i handeln. Dessa färger får dock inte säljas till konsumenter.

Kemikalieinspektionens godkännanden av biocidfärger är villkorade med "huvudsaklig förtöjningsplats". Huvudsaklig förtöjningsplats definieras av Kemikalieinspektionen som; "den egna, fasta båtplats man har eller har hyreskontrakt för. Om båten förtöjs vid flera båtplatser som båtägaren förfogar över, varav den ena är i sötvatten eller norr om Örskär, får båten inte målas med biocidinnehållande båtbottnfärg eftersom det inte finns godkända färger för de vattnen." Detta innebär att om du har en båtplats i Ropstens Båtklubb där du torrsätter och en annan båtplats i Mälaren så är det platsen i Mälaren som styr om du får måla båten med biocidfärg.

Under november 2019 undersöktes förekomsten av metaller på båtskrov på Ropstens Båtklubbs båtuppläggningsplats. Undersökningen publicerades 2020 i form av en rapport från Happy Boat AB (XRF-as a tool for monitoring of biocide load in boatyards). Undersökningen visar att höga halter av tungmetaller finns på vissa båtskrov. Resultaten visar att 13% av båtarnas båtbottnfärg innehåller tennmängden (TBT) högre är 100mg/. För mängden koppar finns för närvarande inga rekommenderade gränsvärden för sanering.

## MILJÖVÄRDEGRUND

---

Medlemmar i Ropstens Båtklubb tar ett långsiktigt ansvar genom att minimera miljöbelastningen från klubbens hela verksamhet. Ropstens Båtklubb tar ett särskilt ansvar för Lilla Värtan som livsmiljö för människor, djur och växter.

## INFORMATION

---

Miljöplanens innehåll ska vara tillgängligt för alla klubbmedlemmar. Ropstens Båtklubs miljöplan och avfallshanteringsplan ska finnas på klubbens hemsida och anslås på slipområdet. Nya medlemmar informeras i välkomstbrev. Miljöplanen ska finnas i tryckt upplaga i klubbhuset.

## EGENKONTROLL

---

Styrelsen, genom miljöansvarig, utför varje höst och vår egenkontroll med klubbens checklista för egenkontroll. Miljöarbetet utvärderas varje år under miljöplanens genomförandetid 2026–2030. Utvärderingen av miljöplanen och förslag till förändringar redovisas vid årsmötet.

## -STYRELSENS ANSVAR

Styrelsen för Ropstens Båtklubb har som verksamhetsutövare ett särskilt ansvar för att:

- Klubbens miljöplan är känd av alla klubbmedlemmar
- Fortlöpande revidera arbetet med miljöförbättrande åtgärder och följa nya krav som uppkommer i lagar, förordningar och föreskrifter
- Utvärdera miljöplanen
- Årligen utse miljöansvarig som på uppdrag av styrelsen ansvarar för att utveckla miljöarbetet enligt bestämmelser och lagkrav
- Utföra regelbunden egenkontroll (minst årligen)

## MEDLEMMARS ANSVAR

Varje enskild medlem ansvarar för kostnader för egen otillåten miljöpåverkan. Enskild medlem i Ropstens Båtklubb ansvarar för att:

- Följa lagar och regler som gäller för båtägare samt den miljöplan, avfallshanteringsplan och utfasningsplan för biocidfärg som styrelsen i Ropstens Båtklubb har beslutat
- Ta del av Ropstens Båtklubs miljöinformation
- Bära de kostnader som följer av miljöplanen, avfallshanteringsplanen och utfasningsplanen för biocidfärg
- Vara medveten om att avvikelser från miljöplanen kan innebära att åtgärder vidtas mot medlem och vid upprepade avvikelser kan styrelsen besluta om upphörande av medlemskap

## NYA MEDLEMMAR

---

- Nya medlemmar ska vid ansökan om medlemskap fylla i en individuell båtottenfärgsdeklaration. Klubben kan kräva sanering av båtotten innan medlemskap godkänns

## BÅTBYTE

---

- Medlem som byter båt skall redovisa att båtbottnfärg uppfyller gällande krav ställda från klubben.

## UPPSATTA MÅL 2030

---

---

Åtgärd	Utfört
Miljöplanen, avfallshanteringsplanen och utfasningsplanen för biocidfärg är väl kända och följs av samtliga medlemmar	2025
Sanering av båtbottnar och bottenvätt sker utan miljörisker	2020-2025
Båtskrov i Ropstens Båtklubb är fria från otillåtna ämnen som kan påverka miljön och natur negativt	2025
Endast bottenfärg som är godkänd av Kemikalieinspektionen får användas	2025
Sjöförlagd borsttvätt i närområdet bör subventioneras av kommunen	2030

## GENOMFÖRANDE AV MÅL

### INSATSER 2015 - 2019

Åtgärd	Utfört
Styrelsens förslag till miljöplan, avfallshanteringsplan och utfasningsplan för biocidfärg presenteras på två medlemsmöten (höstmöte 2018 samt årsmöte 2019)	2019
Beslut om miljöplan, avfallshanteringsplan och utfasningsplan för biocidfärg fattas i styrelsen	2015
Medlemmar informeras om klubbens anslagna LOVA-bidrag och hur bidraget kan fördelas	Ej relevant
Behållare för uppsamling av slagvatten införskaffades	2019
Material för sanering av olje- eller kemikalieutsläpp i mark- och vatten införskaffades	2019

### INSATSER 2020

Åtgärd	Utfört
Miljöplanen och avfallshanteringsplanen publiceras på klubbens hemsida och skickas ut till alla medlemmar	2020
Utfasningsplanen för biocidfärg skickas till alla medlemmar.	2020
Den individuella saneringsplanen skickas ut till berörda medlemmar	2020
Information om miljöplanen och avfallshanteringsplanen finns i pärm i medlemsbod, finns även på klubbens hemsida.	2020
Egenkontroll utförs minst årligen	Pågår
Information om alternativa metoder för att hålla skrovet rent utarbetas och publiceras på klubbens hemsida och på informationstavlorna.	2020
Uppföljning av individuell sanering av båtskrov påbörjas enligt utfasningsplanen för biocidfärg	2020
Uppföljning att båtar med bottenfärg innehållande TBT saneras	2020
Rapportering av mängd miljöfarligt avfall. Ombesörjs av SUEZ	2023

### INSATSER 2021

Åtgärd	Utfört
Egenkontroll utförs minst årligen	2021
Sanering av båtskrov enligt utfasningsplanen för biocidfärg fortgår	2021
Torrsättning av båtar med zinkbaserad blödande färg är inte tillåtet	2021

### INSATSER 2022

Åtgärd	Utfört
Egenkontroll utförs minst årligen	2022
Sanering av båtskrov enligt utfasningsplanen för biocidfärg fortgår med fokus på koppar och zink	2022
Båtar med bottenfärg som kan innehålla TBT får inte torrsättas.	2022

## INSATSER 2023-24

Åtgärd	Utfört
Egenkontroll utförs minst årligen	2024
Sanering av båtskrov enligt utfasningsplanen för biocidfärg fortgår till slutet av 2024	2024
En ny miljöplan för 2025-2030 utarbetas och beslutas 2024/25	2025
Båtar med otillåtna biocidfärger ska vara sanerade.	2025
Båtar med TBT eller otillåtna bottenfärger för Östersjön får inte torrsättas hos Ropstens Båtklubb	2025

## INSATSER 2025-2030

Åtgärd	Utfört
Egenkontroll utförs minst årligen	
Årlig uppföljning av sanering av båtskrov	
Inlämnande av båtbottenfärg deklARATION vid sjösättning	
Endast båtar med hård bottenfärg få torrsättas	
Båtar med TBT eller otillåtna bottenfärger för Östersjön får inte torrsättas	

## RUTINER

### SANERING OCH MÅLNING AV BÅTBOTTEN

Reparationsarbeten kan utföras på uppställningsplatsen om damm/avfall tas omhand så att farliga ämnen inte släpps ut på land eller i vattnet. Vid användande av slipmaskin ska uppsamlingspåse eller dammsugare användas. Vid större arbeten, så som slipning skrapning och blästring, ska presenning eller dyl. läggas under, runt om och över båten, detta för att samla ihop slipdamm, smuts och färgrester samt för att förhindra spridning av gamla färgrester. All gammal färg, filter och marktäckning ska behandlas som farligt avfall och lämnas till en miljöstation. Arbetet bör inte utföras om det blåser eller om färgrester riskerar att spridas på annat sätt.

Endast båtar som är skrovrena eller målade med biocidfri bottenfärg som inte kräver godkännande får tvättas på slipsområdet. Dvs även båtar med hård kopparfärg får ej tvättas med högtryckstvätt.

Klubben tillåter inte övermålning av biocidfärg med s.k. spärrfärg. S.k. blödande färger ska inte heller förekomma då dessa orsakar skador på lyftband, närmiljön, personal och maskiner.

Var försiktig när du slipar och målar!

Båtbottenfärger kan innehålla hälsofarliga ämnen. Kemiskt verkande färger innehåller ett eller flera aktiva ämnen (till exempel koppar). Dessutom kan andra metaller, organiska lösningsmedel och allergiframkallande ämnen finnas i produkterna, och det gäller även fysikaliskt verkande färger. Täckande klädsel, handskar och ett enkelt munskydd kan skydda mot exponering och inandning av färg och slipdamm.

## ÖVRIGT UNDERHÅLL

---

Medel som är biologiskt nedbrytbara ska användas vid rengöring.

Det är inte tillåtet att släppa ut frostskyddsmedel i vattnet eller på land. Om inte återanvändning av frostskyddsmedlet sker så ska avfallet lämnas till en miljöstation.

Byte av olja, oljefilter, kylarvätska, motorkonserveringsvätskor och batterier ska ske utan risk för att miljöskadliga ämnen kommer ut i mark och vatten. Länspumpning av slagvatten innehållande oljerester är förbjudet.

För oljekontaminerat slagvatten skall av klubben tillhandahållen våtsug eller pump användas tillsammans med tillhörande uppsamlingskärl användas. Uppsamlingskärlet töms i miljöstationen för Slagvatten.

## HAMNEN OCH VARV

---

Tomgångskörning ska undvikas. Rengöring ska ske med vatten och endast i undantagsfall får miljövänliga rengöringsmedel användas då båten ligger i sjön. Kemikaliespridning t.ex. via länsugning av slagvatten till vatten får inte ske.

## OLYCKOR OCH TILLBUD

---

Absorptionsmaterial finns i särskild behållare på varvsområdet och ska användas vid spill av olja eller andra kemikalier på marken. Förorenad vätska, trasor, absorptionsmaterial mm ska lämnas till en miljöstation.

Vid akuta utsläpp av olja eller andra föroreningar i hamnen ska länsar och absorbenter omedelbart placeras ut. Saneringsmaterial för mindre utsläpp förvaras lätt åtkomligt. Medlem rapporterar akut hotande miljörisk till hamn- eller varvsförman och miljöansvarig. Vid större utsläpp - kontaktas räddningstjänsten, tel 112 och alltid anmäl till miljö- och hälsoskyddskontoret i Stockholms kommun.

## KEMIKALIEHANTERING

---

Ropstens Båtklubb hanterar en begränsad mängd kemikalier kopplat till drift av området samt till maskiner för torr- och sjösättning. Kemikalierna ska förvaras i låst utrymme. Vätskor ska förvaras i en invallning som rymmer den mängd som finns i det största kärlet plus tio procent av den totala mängden som förvaras inom invallningen.

Enskild medlem ansvarar för att kemikalier för eget bruk hanteras enligt föregående stycke.

Miljöansvarig och Varvsförman skall regelbundet göra kontroller av varvs- och hamnområdet för att säkra att medlemmarna följer instruktionen i denna miljöplan.

Vid klubbens ordinarie sammankomster t.ex. torr- och sjösättning skall detta tas upp med medlemmarna.

## VRAK OCH BORTGLÖMDA BÅTAR

---

Båtvrak och bortglömda båtar innebär säkerhetsrisker och kan utgöra en betydande miljörisk. Läckande färger, frostsprängda batterier och motorer samt dieseltankar kan förorena mark och vatten. Varje enskild medlem ansvarar för sin båt. Vid ägarbyte ska styrelsen meddelas för att undvika missförstånd och för att ge en redogörelse om miljöhänsyn vid borttransport osv. Stöd i stadgar kommer att införas. Skrotningspremie <http://båturetur.se/>